

ŽIVOTNÍ JUBILEUM

UNIVERZITNÍHO PROFESORA PhDr. JOZEFA KURICE, DrSc.

Když v roce 1975 přicházel profesor Kuric převzít vedení katedry psychologie FF UJEP v Brně téměř jako padesátiletý a když opouštěl katedru psychologie pedagogické fakulty UK v Trnavě, považovali to mnozí jeho přátelé za odvážný čin. Přechod z pracoviště, o němž se říkalo, že je to nejlépe vybudovaná katedra psychologie na pedagogických fakultách v ČSSR, na pracoviště připravující odborné psychology, byla pro jubilanta jistě lákavá výzva, zejména vzhledem k možnosti realizovat své plány ontogenetického psychologa a psychologa umění a navázat na tradice brněnské psychologie založené a rozvíjené takovými osobnostmi, jako byli profesor M. Rostohar a člen korespondent V. Chmelař.

Volba to byla šťastná. Profesor Kuric nezklamal sebe, a tím méně své spolupracovníky, kteří se ani nenadáli a již s ním slaví jeho šedesátiny. Za více než deset let působení v Brně profesor Kuric budoval katedru psychologie filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Brně po stránce personální, úspěšně koordinoval po dvě pětiletky dílčí úkoly státního plánu výzkumů z oblasti psychologie umění a zahájil v roce 1986 koordinaci hlavního úkolu resortního plánu Ministerstev školství ČSR a SSR věnovaného problematice psychosociálního vývoje žáka a studenta. Katedra psychologie se pod vedením profesora Kurice stala školicím pracovištěm interních i externích aspirantů, vychovává řadu zahraničních studentů a aspirantů, a kromě výuky odborných psychologů v denním a dálkovém studiu, realizuje též studium psychologie jako všeobecně vzdělávacího předmětu, a v poslední době zahájila přípravu odborníků pro oblast výchovy kádrů v podnicích. Kromě toho se katedra pod vedením jubilanta podílí i na postgraduální výchově psychologů práce a psychologů výchovného poradenství, i výchovných poradců středních škol.

Pedagogická a vědecká životní dráha profesora Kurice, stejně jako jeho životní osudy se vyznačují vnitřní a vnější dramatičností, která je takřka vždy podmínkou intenzivního růstu osobnosti.

Osobnost profesora Kurice se utvářela v malebném, ale drsném kraji lazů poblíž Detvy na středním Slovensku, kde se 30. 5. 1926 narodil v rodině malorolníka a sezónního dělníka. Jeho otec byl lidový umělec širokého profilu, který své sklony a talent dal do vínku jubilantovi a ovlivnil

tak zřejmě jeho první volbu vysokoškolského studia a celoživotní odborný zájem i inspiraci pro zájmovou činnost.

Profesor Kuric začínal studiem výtvarného umění na Vysoké škole umelecké v Bratislavě, odkud sice přestoupil na obor psychologie, avšak už disertační práci věnovanou výzkumu preferencí malířských výtvarných děl, naznačil, že umění zůstane věrný. Tento směr jeho životní orientace zatím vyvrcholil v doktorské disertaci „Psychologie vnímání malířských výtvarných děl v ontogenezi“, k níž po řadu let shromažďoval ojedinělý výzkumný materiál a publikoval řadu dílčích studií. Práce je pozoruhodná zejména tím, že třikrát v desetiletých odstupech (1960, 19700 a 1980) opakovala na početných vzorcích dětí a mládeže ve věkovém rozpětí 10 až 22 let výzkum preference 42 obrazů světového a československého malířského umění. Respondenti měli za úkol nejen vybírat obrazy, které považovali za nejhezčí a nejošklivější, ale měli svou volbu krátce písemně zdůvodnit. A právě analýza důvodů umožnila odhalit vývojovou zákonitost estetického vnímání, v němž probíhá několik kvalitativních změn korespondujících s kulminací pubescence a adolescence: jde o přechod od důrazu na námět přes akcentování zážitkových kvalit až po smysl pro estetické kvality díla. Studie kromě toho umožnila též úlohu kulturních a sociálních proměn společnosti ve změnách estetických hodnot a dovolila formulovat řadu podnětů pro estetickou výchovu člověka.

Svůj volný čas — jehož má poskrovnu — profesor Kuric rád tráví v přírodě, ale věnuje se aktivně též řezbářské umělecké činnosti. Zhotovuje a zdobí fujary, na něž též dovedně hraje, jeho plastikám a soškám se zájemci mohli obdivovat na výstavě zájmové umělecké činnosti pracovníků Univerzity J. E. Purkyně v roce 1985.

Druhá životní odborná láska profesora Kurice — rovněž ovlivněná jeho dětstvím — je badatelská a popularizační práce v ontogenetické psychologii. Zde se náš jubilant hlásí k profesorovi Václavu Přihodovi jako k svému učiteli. Série studií z této oblasti, několik vydání učebnice pro někdejší Pedagogické instituty a několik popularizujících příruček pro rodiče, bylo v roce 1986 završeno vydáním vysokoškolské učebnice „Ontogenetická psychologie“, jejíž koncepci připravil a do níž zpracoval stěžejní kapitoly. Jako badatel a učitel ontogenetické psychologie se profesor Kuric vyznačuje důrazem na konkrétnost poznání vývojových zákonitostí a na využitelnost poznatků ve výchově dětí a mládeže. Je mu cizí plané terorizování a ukvapené přejímání neproověřených koncepcí. Projevuje se jako syntetik velkého rozhledu a kritického vztahu k hodnotě jednotlivých, ontogeneticko-psychologických tvrzení.

Mezi spolupracovníky a podřízenými se jubilant těší vážnosti a úctě pro svou poctivost, přímost, prozíravost, umění řídit a neustávající úsilí o seberegulaci, pro niž rovněž našel vědecké vyjádření a zobecnění již v roce 1966 v habilitační publikované práci „O sebavýchově mladého člověka“. Profesor Kuric je též činný v řadě veřejných a politických funkcí a v současnosti zastává funkci proděkana filozofické fakulty UJEP v Brně.

Kolektiv katedry psychologie FF UJEP v Brně přeje jubilantovi ještě dlouhá léta tvořivého života a příznivé podmínky pro vědeckou a životní syntézu.

Vladimír Smékal s kolektivem